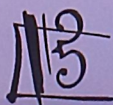

22.05.2003

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η Σ

Σχεδιασμός εντύπου:
Visual Options

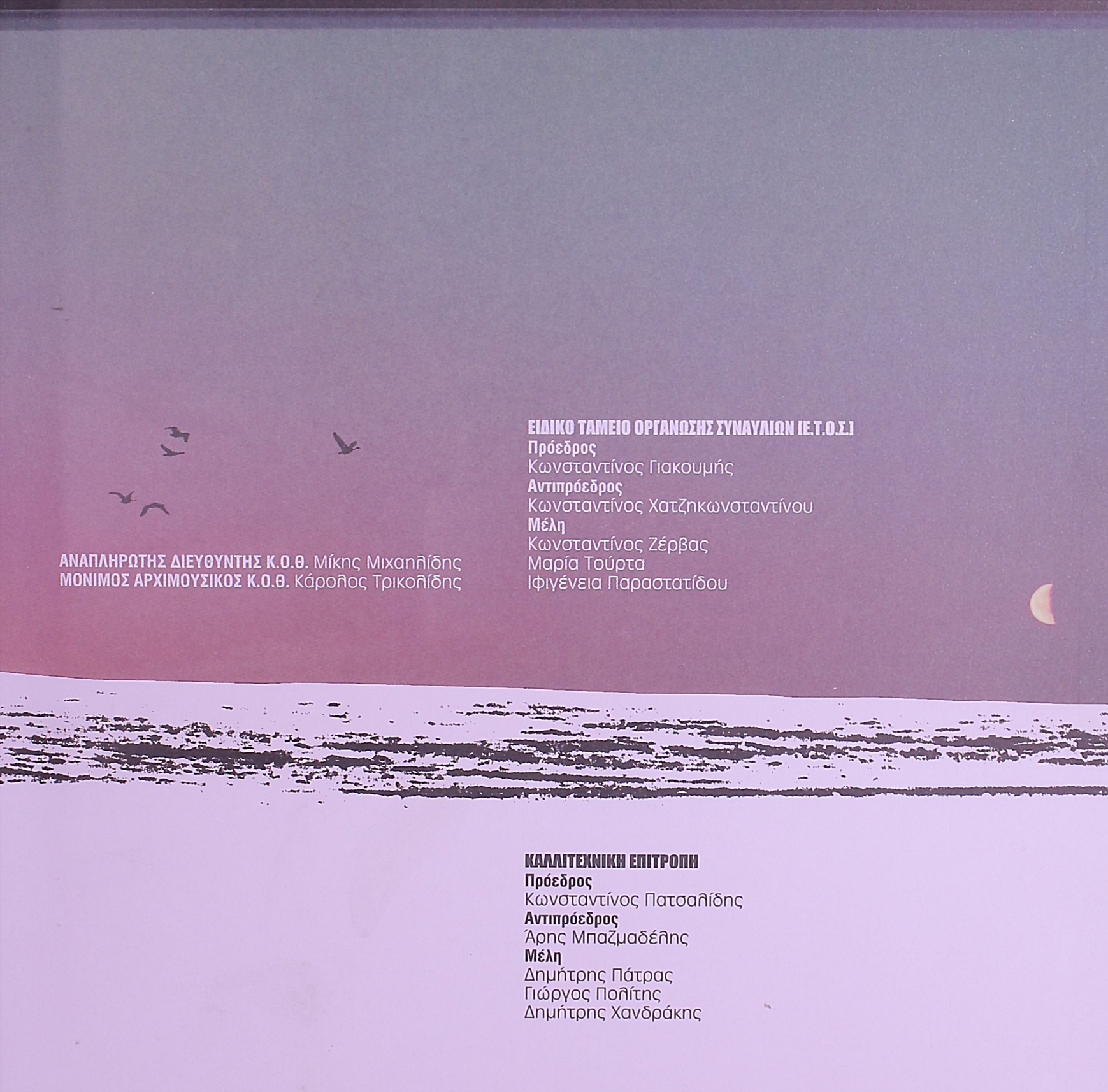
Φωτογραφίες Κ.Ο.Θ.:
Visual Options

Διαχωρισμοί:
"Μακεδονική Χρωματάληυση"

Εκτύπωση:
Κουρτίδης - Μυλλαράκης

Συντονισμός - Επιμέλεια Ύλης:
Φίλιππος Χατζησίμου

Μουσικολογική Επιμέλεια:
Evelin Voigtmann

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΓΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

Μέλη

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Μαρία Τούρτα

Ιφιγένεια Παραστατίδου

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ. Μίκης Μιχαηλίδης
ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ Κ.Ο.Θ. Κάρολος Τρικολίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Πατσαλίδης

Αντιπρόεδρος

Άρης Μπαζμαδέλης

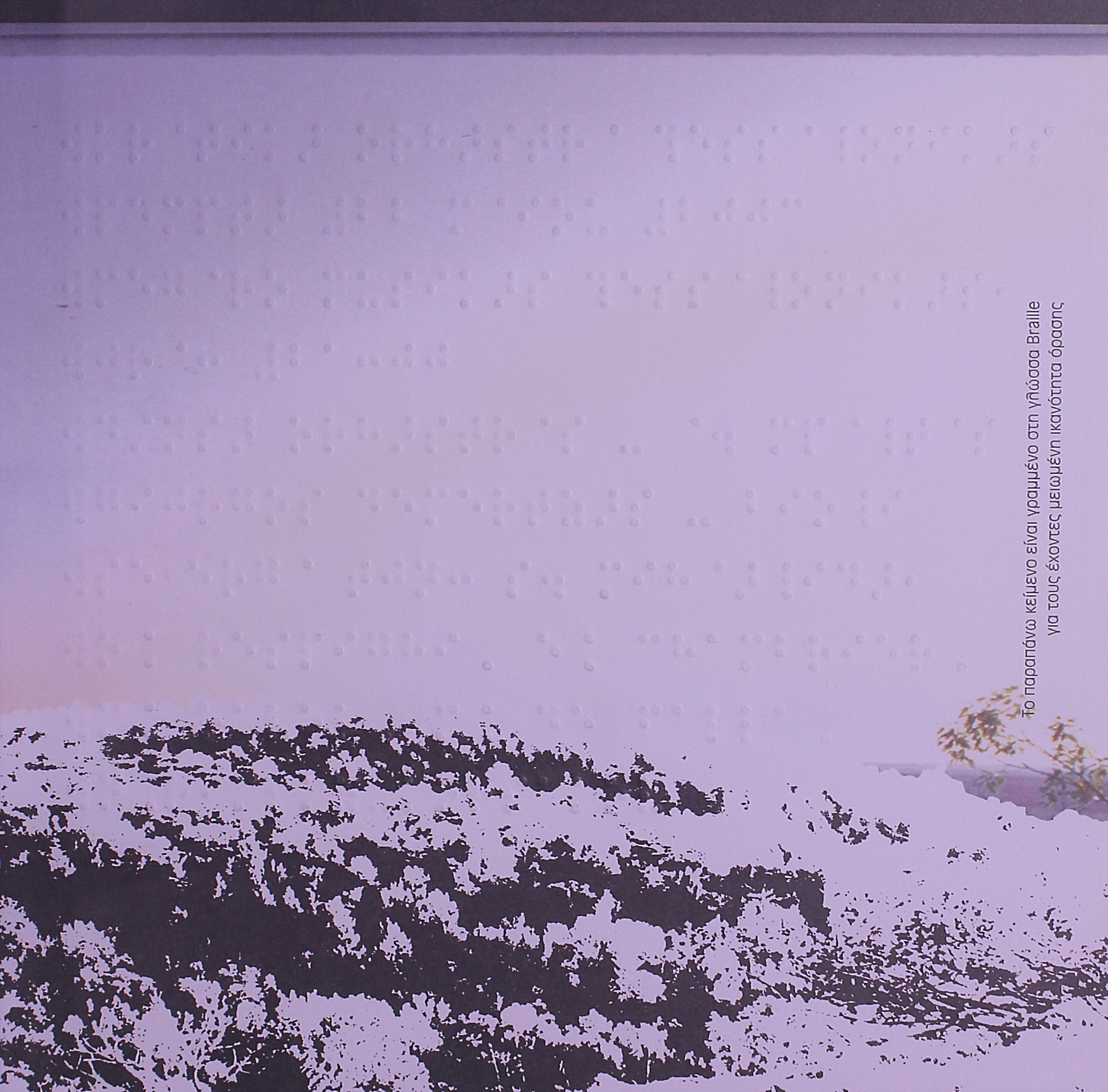
Μέλη

Δημήτρης Πάτρας

Γιώργος Πολίτης

Δημήτρης Χανδράκης

Το παραπάνω κείμενο είναι γραμμένο στη γλώσσα Braille
για τους έχοντες μειωμένη ικανότητα όρασης

ΟΥ ΑΥ ΕΥ

Ευτυχώς, μερικοί άνθρωποι - κλειδιά, συνειδητοποίησαν την μοναδικότητα της ανακάλυψης. Το 1868, μια ομάδα τεσσάρων τυφλών, με επικεφαλής τον Dr Thomas Arbutnot, ίδρυσαν τον Βρετανικό Σύλλογο Ανάπτυξης της Αναγλυφής Γραφής για τους τυφλούς. Αυτό το μικρό γκρουπ φίλων, αργότερα εξελίχθηκε στο Εθνικό Βασιλικό Ίδρυμα των Τυφλών, τον μεγαλύτερο εκδοτικό οίκο Braille στην Ευρώπη, καθώς και ο μεγαλύτερος οργανισμός για άτομα με μειωμένη ικανότητα όρασης στην Βρετανία...

22.05.2003
Πέμπτη | 21:00 | ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Άλκης Μπαλτάς
δ/ντής ορχήστρας
Γιώργος Δεμερτζής
βιολί

Σ.Μιχαηλίδης Αυγή στον Παρθενώνα ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 6,5'

O.Respighi Concerto gregoriano για βιολί & ορχήστρα ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 30' ⓘ

I. Andante tranquillo Allegro molto moderato (attacca)

II. Andante espressivo e sostenuto III. Finale (Alleluja): Allegro energico

E. Chabrier España - Ραψωδία για ορχήστρα ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 8'

Allegro con fuoco

M. Ravel Pavane pour une enfante défunte ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 9,3'

M. de Falla Ο Χορός της Φωτιάς, από το μπαλέτο *Μαγική Αγάπη* ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 4,3'

N. Rimsky-Korsakov Ισπανικό Καπρίτσιο, έργο 34 ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 15'

I. Alborada, II. Variazioni, III. Alborada,

IV. Scena e canto gitano, V. Fandango asturiano

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ.) ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο "Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος". Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία.

Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική "σκυτάλη" της: πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος. Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτής διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης.

Από την αρχή της καλλιτεχνικής της διαδρομής η Κ.Ο.Θ. συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντοτε την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού.

Πρωταρχικός στόχος της είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης

και η προώθηση νέων ταλέντων. Πολλές ήταν, επίσης, οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποίησε.

Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί, καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας (Α. Khatchaturian, Οδ. Δημητριάδης, Μ. Rostropovich, Ν. Gutman, Μ. Maisky, Δ. Σγούρος, V. Ashkenazy, Ρ. Badura-Skoda, Λ. Kogan, Λ. Καβάκος, V. Tretjakov, V. Spivakov, Κ. Κοτσιώλης και άλλοι) έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί ετησίως μεγάλο αριθμό συναυλιών και έχει εμφανισθεί επανειλημμένα στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της Ελλάδας (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φεστιβάλ Φιλίππων) όσο και του εξωτερικού (Διεθνές Φεστιβάλ "Κύπρια"-Κύπρος, International Festival "Zino Francescatti"-Μασσαλία, Φεστιβάλ Eclectic, Βαλένθια κ.ά.), καθώς και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Μίκης Μιχαηλίδης

αναπλ. διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου, όπου σπούδασε βιολί και θεωρητικά. Συνέχισε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί με τον Κοσμά Γαλιθαία και ανώτερα θεωρητικά με το θείο του Σόλωνα Μιχαηλίδη. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ανωτάτη Σχολή Μουσικής της Βιέννης, στο Κονσερβατόριο της Βιέννης και στη Βασιλική Ακαδημία Μουσικής του Λονδίνου (L.R.S.M. performance).

Ξεκίνησε τις εμφανίσεις του στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση της Κύπρου. Υπήρξε μέλος της Ορχήστρας Δωματίου Cappella Academica, της Συμφωνικής Ορχήστρας Tonkünstler, του Trio Metamorfon και του συγκροτήματος παλιάς μουσικής Clemencic Consort στη Βιέννη.

Από το 1981 δίδαξε στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης και από το 1985 διδάσκει στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί, ορχήστρα και μουσική δωματίου. Διηύθυνε τα μουσικά σεμινάρια Βερτίσκος, την Ορχήστρα Νέων Βορείου Ελλάδος και την Ορχήστρα Δωματίου Pro Musica κ.ά.

Έδωσε ιδιαίτερο βάρος στους Έλληνες συνθέτες και στους νέους καλλιτέχνες. Ανέβασε παιδικές όπερες, μιούζικαλ και μουσικό θέατρο. Έκανε πολλές παγκόσμιες και πανελλήνιες πρώτες εκτελέσεις.

Είναι Α' Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Επί πολλά χρόνια είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και από το Μάρτιο του 2001 είναι Αναπληρωτής Διευθυντής της Κ.Ο.Θ. Από το 2000 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Νομαρχιακού Ωδείου Φλώρινας και από φέτος καλλιτεχνικός διευθυντής του Σύγχρονου Ωδείου Θεσσαλονίκης.

Ο Άλκης Μπαλιτάς γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε μουσική (βιολί και ανώτερα θεωρητικά) στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Μέχρι το τέλος των μουσικών του σπουδών στη

Θεσσαλονίκη υπήρξε συνεργάτης του Μουσικού Τμήματος του Α.Π.Θ., έκτακτο μέλος της Κ.Ο.Θ, διευθυντής διαφόρων χορωδιών της πόλης και συνεργάτης του Ραδιοφωνικού Σταθμού Μακεδονίας. Ήταν, επίσης, από τα ιδρυτικά μέλη της «Εβδομάδας Νέων Καλλιτεχνών», που εξακολουθεί να διοργανώνει η Δ.Ε.Θ. («Διεθνείς Μουσικές Μέρες»).

Το 1969 παρουσιάστηκε από την Κ.Ο.Θ. το πρώτο του έργο για ορχήστρα, υπό τη διεύθυνση του δασκάλου του, Σόλωνα Μιχαηλίδη. Την ίδια περίοδο έγραψε τη μουσική για αρκετά θεατρικά έργα που παρουσίασε το Κ.Θ.Β.Ε.

Το 1974 πήρε το πτυχίο Νομικής του Α.Π.Θ.

Συνέχισε τις μουσικές του σπουδές στην Ανωτάτη Σχολή Τεχνών (Hochschule der Künste) του Βερολίνου, απ' όπου και πήρε το δίπλωμα σύνθεσης και διεύθυνσης ορχήστρας.

Το 1978, επέστρεψε στην Ελλάδα και άρχισε να εργάζεται στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, καθώς και στο Ραδιοφωνικό Σταθμό Μακεδονίας.

Από το 1983 έως το 1992 υπήρξε Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Επίσης, από το 1994 έως το 1997 είχε τη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, ενώ κατά την περίοδο 1997-1999 ανέλαβε καθήκοντα Καλλιτεχνικού Διευθυντή των Μουσικών Συνόλων της Ε.Ρ.Τ.

Σήμερα είναι διευθυντής του ωδείου «Μουσικό Κολλέγιο» στη Θεσσαλονίκη και του Ελληνικού Ωδείου στην Αθήνα. Παράλληλα διδάσκει στη Σχολή Μουσικολογίας του Τμήματος Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ.

Από το Σεπτέμβριο του 2001 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής «Η Θεία Αποκάλυψη της Μουσικής» στην Πάτμο.

Ο Άλκης Μπαλιτάς είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Συνθετών. Έργα του (μουσικής δωματίου, χορωδιακά, για ορχήστρα, όπερα κ.λ.π.) έχουν πολλές φορές εκτελεστεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ως μαέστρος έχει διευθύνει - εκτός της Ελλάδας - στην Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Βέλγιο, Τσεχοσλοβακία, Σουηδία, Αυστρία, Γερμανία, Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Κύπρο, Σοβιετική Ένωση, Τουρκία, Ηνωμένες Πολιτείες, Αργεντινή, Αυστραλία και Αγγλία.

Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1958. Σπούδασε βιολί με τον Στέλιο Καφαντάρη στο Ελληνικό Ωδείο και με τον Max Rostal στη Βέρνη.

Έχει συμπράξει σαν σολίστ με πολυάριθμες Ορχήστρες, έχει συμμετάσχει σε διεθνή φεστιβάλ και γενικότερα πραγματοποιήσει συναυλίες σε διάφορα παγκόσμια μουσικά κέντρα. Με κέντρο βάρους το Ελληνικό ρεπερτόριο, έχει παρουσιάσει και δισκογραφήσει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής δημιουργίας για βιολί, σε πολλές περιπτώσεις σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση.

Απο το 1976 έως το 2001 δίδαξε στο Lawrence University στο Appleton, WI, των ΗΠΑ. Ιδρυσε το Νεο Ελληνικό Κουαρτέτο, το οποίο έχει αναπτύξει αξιόλογη διεθνή δράση προβάλλοντας δισκογραφικά και συναυλιακά κυρίως την πλούσια ελληνική δημιουργία.

Έχει ηχογραφήσει για την σουηδική εταιρία BIS, το σύνολο του βιολιστικού έργου του Νίκου Σκαλκώτα που έχει συναντήσει θερμότατη υποδοχή απο τον διεθνή τύπο, καθώς και το σύνολο του βιολιστικού έργου του Karl Nielsen. Πρόσφατα δε, μετα απο σχετική παρουσίαση, το συνολικό έργο μουσικής δωματίου του Γιώργου Σισιλιάνου για την εταιρία "Ποικίλη Στοά" της Λέσχης του δίσκου, του οποίου ο πρώτος τόμος ήδη κυκλοφορεί.

"... Συγχαρητήρια λοιπόν στο Γιώργο Δεμερτζή, που παίζει αυτά τα, μουσικά και τεχνικά, πολύπλοκα έργα, με παθιασμένη ευαισθησία και υπέροχη εκφραστικότητα που σπάνια συναντά κανείς. Ερμήνευσε τη μουσική με χαρακτηριστική ευκολία. Πράγματι πάντα κατορθώνει να παίζει με χάρη και συναίσθημα, ακόμη και στα πιο απαιτητικά, από τεχνικής άποψης, μέρη του έργου." - The Strad

Σόλων Μιχαηλίδης [1905 - 1979] _

Αυγή στον Παρθενώνα, Συμφωνική εικόνα

Η συμφωνική εικόνα *Αυγή στον Παρθενώνα* είναι εμπνευσμένη από καθαρά ελληνικό θέμα. Είναι ένα πρωινό ξύπνημα πάνω στην Ακρόπολη, μια ευλαβική προσευχή κάτω από την ιερή σκέπη του Παρθενώνα.

Το κύριο θέμα της *Αυγής* διαγράφεται ολόκληρο στην αρχή μέσα από τα αρπίσματα της άρπας και εκτίθεται, ύστερα από μια προετοιμασία της ατμόσφαιρας, από το όμποε. Όλα τα συνοδευτικά και βοηθητικά στοιχεία βγαίνουν αποκλειστικά από το θέμα αυτό, κυρίως από τις πρώτες του νότες (ιδιαίτερα από τα διαστήματα δευτέρας προς τα άνω και τετάρτης προς τα κάτω). Ένα δεύτερο επικουρικό θέμα προβάλλεται από το φλάουτο (με την κατάληξή του στο όμποε) και επαναλαμβάνεται από τα πρώτα βιολιά (με την κατάληξη στο κλαρινέτο). Ακολουθεί ένα σύντομο χορικό, πρώτα στα χάλκινα και κατόπιν στα έγχορδα. Με μια σύνδεση των δύο θεμάτων οδηγούμαστε στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση της εικόνας.

Η συμφωνική εικόνα *Αυγή στον Παρθενώνα* είχε την πρώτη της δημόσια εκτέλεση από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, υπό τη διεύθυνση του Θ. Βαβαγιάννη (1946). Επίσης έχει παιχθεί από τη Συμφωνική Ορχήστρα του BBC (1947), του Όσλο (1955), του Στρασβούργου (1962), του Μονάχου (1962), του Βουκουρεστίου (1965), του Τορίνου (1965), από τη ΣΟΒΕ (1959) και επανειλημμένα από το Ε.Ι.Ρ.Τ.. Έχει εκδοθεί από την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών (1959).

+ Σόλων Μιχαηλίδης
(επιμέλεια: E. Voigtmann)

Ottorino Respighi [1879-1936]

Concerto Gregoriano για βιολί και ορχήστρα

Ο Ιταλός
συνθέτης Οττορίνο

Ρεσπίγκι γεννήθηκε στην Μπολόνια το 1879

και πέθανε στη Ρώμη το 1936. Σπούδασε μουσική στην Μπολόνια, και διορίστηκε ως βιολιστής στην Πετρούπολη, όπου μελέτησε ενορχήστρωση με τον Ρίμσκυ-Κόρσακοφ. Το 1913 προσλήφθηκε ως καθηγητής στην Ακαδημία της Αγ. Καικιλίας στη Ρώμη, και το κύριο ενδιαφέρον του ήταν η ανανέωση της συμφωνικής μουσικής με έργα όπως *Οι Πηγές της Ρώμης* (1914-16), *Τα Πεύκα της Ρώμης* (1923-24) και οι *Ρωμαϊκές Γιορτές* (1928). Από το 1924 μέχρι το 1926 κατείχε τη θέση του διευθυντή της Ακαδημίας της Αγ. Καικιλίας, την οποία όμως εγκατέλειψε για να ασχοληθεί αποκλειστικά με τη σύνθεση.

Το νεοκλασικό στυλ του φαίνεται στη σουίτα *Τα Πουλιά* (1927), βασισμένη σε θέματα κλαβεσινιστών του 17^{ου} αιώνα, στις *Παλιές Άριες και Χορούς για λαούτο* (1917), καθώς και στη μουσική δωματίου του. Σ' αυτή την μεσαία περίοδο, ο Ρεσπίγκι ενδιαφέρεται όλο και περισσότερο για την παλιά μουσική, εισάγοντας αρχαϊκά στοιχεία όπως μοτίβα από γρηγοριανές μελωδίες στα συμφωνικά ποιήματά του (*Vetrare di chiesa*). Ακόμη και στα κοντσέρτα όπως το *Concerto in modo misolidio* για πιάνο ή το *Concerto gregoriano* για βιολί, αλλά και στη μουσική δωματίου όπως στο *Quartetto dorico* εμπνέεται από θέματα γρηγοριανής μουσικής. Την πιο τέλεια αφομίωση στοιχείων της μουσικής της Αναγέννησης θεωρείται πως πέτυχε στο *Lauda per la Nativita del Signore*, ένα είδος χριστουγεννιάτικου ορατορίου. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του, ο συνθέτης στρέφεται περισσότερο στη σκηνική μουσική, γράφοντας επίσης όπερες.

Το *Concerto gregoriano* γράφτηκε το 1921 και σημειώνει στην παρτιτούρα ένα violino principale και ορχήστρα. Πρόκειται λοιπόν για ένα κονσέρτο για βιολί και ορχήστρα σε τρία μέρη: I. Andante tranquillo Allegro molto moderato (attacca) II. Andante espressivo e sostenuto III. Finale (Alleluja): Allegro energico.

Τα βιολιά ανοίγουν το α' μέρος μ' ένα θέμα σαν χορικό και δημιουργούν αμέσως στον ακροατή μία ατμόσφαιρα παλαιάς εποχής. Στα ξύλινα πνευστά εισάγεται με διαδοχικές εισόδους ένα σχεδόν χορευτικό θέμα, το οποίο λίγο αργότερα παρουσιάζεται επίσης απ' το σόλο βιολί.

Αυτή η ήρεμη εισαγωγή οδηγεί στο δυναμικό κύριο μέρος, προς το τέλος του οποίου όμως επαναφέρεται το αρχικό θέμα των πνευστών, το οποίο σταδιακά παραλλάσσεται όλο και πιο έντονα από το σόλο βιολί, και κορυφώνεται σε μία σόλο καντέντσα, την οποία αμέσως διαδέχεται το εκφραστικό β' μέρος.

Σ' αυτό,

το βιολί ξεκινά με μία μελωδία, που είναι προφανώς γρηγοριανής προέλευσης. Στη συνέχεια αναπτύσσεται μία παραλλαγμένη, ειδικά για το βιολί εξαιρετικά δεξιοτεχνική επεξεργασία του θεματικού υλικού, στην οποία συμμετέχει και η ορχήστρα, προσθέτοντας επίσης νέα χρώματα μέσα από ενδιαφέρουσες μετατροπές.

Το *Concerto gregoriano* κορυφώνεται μ' ένα δυναμικό γ' μέρος, στο οποίο το θεματικό υλικό επίσης παραπέμπει σε γρηγοριανά πρότυπα. Και σ' αυτό το μέρος, ο σολίστ έχει να δείξει αρκετή δεξιοτεχνία, ενώ η ορχήστρα αναπτύσσει πιο απλά το μοτιβικό υλικό.

Evelin Voigtmann

Emmanuel Chabrier [1841-1894] _
Εσπαña - Ραψωδία για ορχήστρα

Ο Γάλλος
συνθέτης Emmanuel

Chabrier (1841 - 1894), άρχισε πιάνο σε ηλικία

έξι ετών με δάσκαλο τον Manuel Zaporta. Παρόλο που νιώθει πια εσωτερική κλίση για τη σύνθεση, ακολουθεί την επιθυμία των γονιών του και σπουδάζει Νομική. Μετά το τέλος των σπουδών του προσλαμβάνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών το 1861, όπου θα παραμείνει 19 χρόνια.

Το 1862 όμως συνεχίζει σπουδές αντίστιξης. Η φιλία του με τον Verlaine έχει ως γόνιμο αποτέλεσμα δύο οπερέτες. Ο Σαμπριέ είναι μεγάλος θαυμαστής του R. Wagner χωρίς όμως να τον ακολουθεί στη μουσική του. Έχει γράψει κυρίως όπερες και οπερέτες, καθώς και έργα για πιάνο και για ορχήστρα.

Το 1882 κάνει επιτέλους ένα ταξίδι στην Ισπανία, το οποίο ονειρευόταν από μικρός επηρεασμένος από τον πρώτο του δάσκαλο. Την επόμενη χρονιά γράφει ένα μουσικό αφιέρωμα στη χώρα αυτή, τη ραψωδία *España*.

Στο έργο αυτό ο Σαμπριέ συνδυάζει ρυθμούς και μελωδίες, που είχε την ευκαιρία να γνωρίσει στο ταξίδι του στην Ισπανία. Η σύνθεση αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί "ιμπρεσιονιστική", διότι ο συνθέτης αποδίδει τις εντυπώσεις του σε μουσικά χρώματα, εμφανίζοντας τα κύρια θέματα σε διάφορα όργανα και συνδυασμούς τους. Όλο το έργο αποπνέει τη ζωντάνια της χώρας αυτής καθώς και την πρόκληση για χορό που φαίνεται ότι ταιριάζει πολύ στους γάλλους συνθέτες, αφού υπάρχουν πολλοί γάλλοι εκτός από τον Σαμπριέ, που εμπνεύσθηκαν από την Ισπανία και κυρίως από τη μουσική της.

Evelin Voigtmann

Maurice Ravel [1875-1937]

Pavane pour une enfante défunte [1899]

Η αρχική σύνθεση του κομματιού αυτού ήταν για πιάνο. Η ενορχήστρωση του είναι κατοπινή, όπως άλλωστε συμβαίνει και με πολλά άλλα έργα του Ravel.

Η Pavane είναι ένας παλιός χορός του 16^{ου} αιώνα ιταλικής ή ισπανικής προέλευσης, με επίσημο χαρακτήρα που προσαρμόζεται πολύ καλά εδώ με το σοβαρό ρυθμό της για να εκφράσει τη λύπη για το θάνατο του νεαρού κοριτσιού. Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε τις "κενές" συγχορδίες που χαρακτηρίζονται από τη συνεχή έλλειψη της τρίτης και τα εκφραστικά σόλι διαφόρων οργάνων, ξεκινώντας από τη μελωδία του κόρνου που συνεχίζεται στο ντουέτο του φαγκότου με το όμποε. Αν και είναι έργο νεανικής ηλικίας, εντούτοις περιέχει πολλά τυπικά στοιχεία της αρμονίας και του χαρακτήρα της μελωδίας του μετέπειτα "ώριμου" συνθέτη και μέσα από τη γραμμική του απλότητα αποτελεί μια ενδιαφέρουσα σελίδα του ρεπερτορίου του.

Βασίλης Ζαρόγκας

Manuel de Falla [1876 - 1946]

Ο Χορός της Φωτιάς, από το μπαλέτο "Μαγική Αγάπη"

Ο Manuel de Falla υπήρξε ο μόνος ανάμεσα στους πιο σύγχρονους Ισπανούς συνθέτες,

του οποίου οι δημιουργίες καθρεφτίζουν, στην πιο θαυμάσια μορφή τους, τις ιδιότητες που χάρισε στους Ισπανούς η χώρα τους και η ιστορία της. Ο de Falla αφομοίωσε πολύ καλά τις εικόνες και σκέψεις της ισπανικής λαϊκής μουσικής και τις μετέφερε στις μεγάλες φόρμες της τέχνης.

Γεννήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 1867 στο Cadiz και πέθανε στις 14 Νοεμβρίου του 1946 πάνω στη μετανάστευση στην Cordoba της Αργεντινής. Στην αρχή, σαν μαθητής του Felipe Pedrell, έζησε από το 1907 για αρκετά χρόνια στο Παρίσι, όπου συνδέθηκε στενά με τους Claude Debussy, Maurice Ravel και Paul Dukas και επηρεάστηκε πολύ από τη μουσική του γαλλικού ιμπρεσιονισμού. Παρόλα αυτά ο de Falla κρατούσε πάντα μια αληθινή άμεση επαφή με την πατρίδα του και τη μουσική της. Τα έργα του είναι λίγα. Όμως μεταξύ αυτών βρίσκονται και συνθέσεις που ανήκουν πραγματικά στην πιο δημοφιλή συμφωνική μουσική της σημερινής εποχής.

Το κύριο έργο του de Falla βρίσκεται σε συνθέσεις για μπαλέτο, γιατί ο χορός είναι κι αυτός ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Ισπανίας.

Το κύριο

έργο του de Falla βρίσκεται σε συνθέσεις για μπαλέτο, γιατί ο χορός είναι κι αυτός ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Ισπανίας. Έγραψε τις «*Νύχτες στους κήπους της Ισπανίας*» για πιάνο και ορχήστρα (1916), τα μπαλέτα «*Το τρίκωχο καπέλο*» (1919), και «*Μαγική αγάπη*» (1916). «*Η μαγική αγάπη*» είναι γραμμένη για ορχήστρα και μια φωνή (μέτζο σοπράνο).

Αφορμή για να γραφτεί το 1915 το μπαλέτο «*Μάγος έρωτας*» ήταν η τότε φημισμένη και πολύ αγαπητή στο λαό τσιγγάνα χορεύτρια και τραγουδίστρια Pastora Imperio. Ο υπότιτλος του λιμπρέτου του O. G. Martinez Sierra ήταν «*Τσιγγάνικες σκηνές από την Ανδαλουσία*».

Δύο κύρια γνωρίσματα της ισπανικής ιδιορρυθμίας καθορίζουν την υπόθεση: το πάθος και η πίστη στη μαγεία και γενικά στο μυστικισμό. Αλλά ο έρωτας νικά εδώ το μαγικό στοιχείο: Ο Carmelo και η Candelas, οι πρωταγωνιστές του μπαλέτου, διώχνουν με την αγάπη τους το κακό πνεύμα του προηγούμενου εραστή, που έχει πεθάνει. Αυτή είναι η κεντρική ιδέα του λιμπρέτου. Η σύνθεση δεν στηρίχτηκε μόνο στη σκηνική σημασία του λιμπρέτου, αλλά και στη μουσική του σημασία.

Ένα από τα πιο γνωστά κομμάτια του μπαλέτου είναι ο «*Χορός της φωτιάς*», που στην αποψινή συναυλία παίζεται σε διασκευή. Με την είσοδο των εγχόρδων και βαθμιαία όλης της ορχήστρας ο χορός κορυφώνεται σε ξέφρενο διονυσιακό ξέσπασμα. Ανατολίτικα - μυστικιστικά στοιχεία του κυρίου θέματος, τα οποία ενισχύονται από τη διατονική αρμονία της συνοδείας, δημιουργούν την ανάλογη ατμόσφαιρα. Μέσα από την φοβερή ένταση υπογραμμίζεται ο θρίαμβος της αγάπης πάνω στο κακό πνεύμα, της αγάπης που χαρακτηριστικό παράδειγμα της ισπανικής λαϊκής ποίησης είναι το παρακάτω ανδαλουσιάνικο τσιγγάνικο

«*Τραγούδι της τρελής φλόγας*»:

«*Ακριβώς όπως μια τρελή φλόγα*

έτσι ακριβώς είναι η αγάπη.

Την αποφεύγεις κι αυτή σ' ακολουθεί,

Ακριβώς όπως μια τρελή φλόγα

έτσι ακριβώς είναι η αγάπη.

Καταραμένα νάναι τα μαύρα μάτια, που την είδαν».

Γεώργιος Θυμής

(επιμέλεια: E. Voigtmann)

Nikolaj Rimsky-Korsakov [1844-1908]

Ισπανικό Καπρίτσιο, έργο 34

Ο Κόρσακωφ έγραψε το *Ισπανικό Καπρίτσιο* στα 1887 σαν ένα λαμπρό πυροτέχνημα για ορχήστρα.

Όπως έγραφε ο ίδιος «για να λάμψει με εκθαμβωτικά ορχηστρικά χρώματα...». Η αλλαγή των χρωμάτων, η εύστοχη εκλογή των μελωδικών σχημάτων, απολύτως ταιριαστών σε κάθε όργανο, σύντομες δεξιοτεχνικές καντέντσες για σόλο όργανα, ο ρυθμός των κρουστών κ.λπ. αποτελούν εδώ την κύρια ουσία της συνθέσεως και όχι το φόρεμα ή την ενορχήστρωση. «*Τα ισπανικά χορευτικά θέματα με εφοδίασαν με πλούσιο υλικό για χρήση σε πολυποίκιλα ορχηστρικά έργα...*».

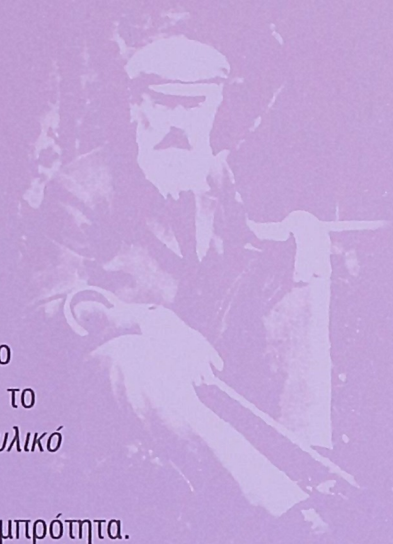
Το *Καπρίτσιο* αναμφίβολα είναι ένα καθαρά εξωτερικό κομμάτι, αλλά γεμάτο ζωνρή λαμπρότητα. Είναι μια σουίτα από πέντε κομμάτια. Το πρώτο και το τρίτο (επανάληψη του πρώτου σε άλλο τόνο και με άλλη ενορχήστρωση) είναι μια Αλμποράντα. Η Αλμποράντα (αυγινή συναυλία) είναι ένα κομμάτι οργανικής μουσικής που συναντάει κανείς στην δημοτική μουσική της Βαλέντσιας.

Το δεύτερο είναι μια σειρά από πέντε παραλλαγές ενός θέματος που το εκθέτουν στην αρχή τα κόρνα.

Το τέταρτο «*Σκηνή και τσιγγάνικο τραγούδι*» χαρακτηρίζεται από διάφορες καντέντσες που εκ περιτροπής παρεμβάλλονται ανάμεσα σε διάφορα όργανα (κόρνα - τρόμπες, βιολί, φλάουτο, κλαρίνο, άρπα).

Το πέμπτο είναι ένα Φαντάνγκο Αστουριανό (γρήγορος χορός σε τριμερές μέτρο). Στο τέλος επανέρχεται στο θέμα της Αλμποράντας.

+ Σόλων Μιχαηλίδης

Η **τσελέστα** είναι από τα νεώτερα όργανα, που δημιουργήθηκαν για την ορχήστρα.
Κατασκευάστηκε το **1886** από τον Γάλλο **Auguste Mustel**.

Η τσελέστα ανήκει στην ομάδα των **κρουστών**.

Είναι σαν ένα μεταλλόφωνο, του οποίου οι ράβδοι έχουν τοποθετηθεί μέσα σ' ένα ξύλινο κέλυφος.

Μ' έναν μηχανισμό από πλήκτρα, συνδεδεμένα με σφυράκια, χτυπούνται οι ράβδοι και παράγεται ένας 'ασημένιος' απλός ήχος σαν από καμπανούλες.

Το όργανο μοιάζει με όρθιο πιάνο και επειδή έχει πλήκτρα, παίζεται από πιανίστες.

Η έκτασή του είναι πέντε οκτάβες (ντο² ντο¹).

Πρώτος το χρησιμοποίησε ο **Τσαϊκόφσκι** στα μπαλέτα του.

Από εκεί και έπειτα εμφανίζεται αρκετά συχνά, αλλά μόνο στην ορχήστρα, σε έργα του 20^{ου} αιώνα, όπου ο **Ρίχαρντ Στράους** του έδωσε επίσης χαρακτηριστική φωνή στον *Ιππότη με το Ρόδο*.

Στο **Concerto gregoriano**, ο **Ρεσπίγκι** χρησιμοποιεί επίσης την τσελέστα, προσδίδοντας έτσι μια ιδιαίτερη ουράνια ατμόσφαιρα.

Η τσελέστα celesta

Τιμές εισιτηρίων Κ.Ο.Θ.

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄.....	20, 00 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	12, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	9, 00 €

ΜΕΙΩΜΕΝΟ - ΟΜΑΔΙΚΟ *

ΠΛΑΤΕΙΑ - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	9, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	6, 00 €

*ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Μειωμένο εισιτήριο δικαιούνται μαθητές,
φοιτητές, σπουδαστές ωδείων
και εκπαιδευτικοί

ΟΜΑΔΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό)
ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων
κατόπιν συνενόησης με το ταμείο της Κ.Ο.Θ.

Τιμές συνδρομών 2003 [-25%]

6 συναυλίες [Μάιος - Ιούνιος]

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄.....	90, 00 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ.....	50, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ.....	40, 00 €

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ

Για όλες τις ζώνες..... 25, 00 €

ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

καθώς και ένας συνοδός τους
δικαιούνται μειωμένου εισιτηρίου

Πληροφορίες για Εισιτήρια και συνδρομές στο Ταμείο της Κ.Ο.Θ.
(Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών),

Δευτέρα έως Πέμπτη 10:00 - 13:00 και 17:00 - 20:00 και Παρασκευή 10:00 - 13:00
και το απόγευμα της συναυλίας στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
(Ταμείο Κ.Ο.Θ. 19:00 - 21:00)

Τηλέφωνο ταμείου: **2310 236990**

Α' ΒΙΟΛΙΑ
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Δημήτρης Χανδράκης

Κορυφαίοι Α'
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης

Tutti
Κρυστάλλης Αρχοντής
Εύη Δελφινόπουλου
Μαρία Δρούγου
Γιώργος Κανδυλίδης
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σουέρεφ
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη,
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτωρ Λάππας
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς

Β' ΒΙΟΛΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Ντάρια Κάτσιου
Ανθή Τζίμα

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Αρχοντής
Αλκέτας Τζιαφέρης

Tutti
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Isabelle Both
Μαρία Εκλεκτού
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Ευαγγελία Κουζώφ
Καλλιόπη Μυλαράκη
Δέσποινα Παπαστεργίου
Μίρης Τοπσιδής
Μαρία Ζαχαριάδου
Ξένη Λουκίδου
Παράσχος Τηνιακούδης

ΒΙΟΛΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Lutz Kühne

Κορυφαίοι Β'
Αλεξάνδρα Βόλτση
Αντώνης Παρίχης

Tutti
Χρήστος Βλάχος
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Κατερίνα Μητροπούλου
Ειρήνη Παραλίκα
Φελίτσια Ποπικά
Ρόζα Τερζιάν
Πάυλος Μεταξάς
Δημοσθένης Φωτιάδης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Πάτρας
Βασίλης Σαΐτης
Δημήτρι Γκουντίμοβ

Κορυφαίος Β'
Ρένος Μπαλτάς
Απόστολος Χανδράκης

Tutti
Χρήστος Γρίμπας
Βίκτωρ Δάββαρης
Ανθή Κοντογιαννάκη
Γεώργιος Μανώλας
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Γιάννης Στέφος
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς
Ίλινα Νάκη-Φερένσε

ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.
Ελένη Μπουλασάκη

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ
Βασίλης Ξαγαράς - Αντώνης Ευστρατίου

ΒΟΗΘΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ
Πέτρος Γιάντσης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΞΑ
Κορυφαίοι Α'
Γεώργιος Γράλιτσας
Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίος Β'
Ιωάννης Χατζής

Tutti
Αναστάσιος Μαουροδής
Ελένη Μπουλασάκη
Ειρήνη Παντελίδου
Αγάπη Παρθενάκη
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Μιχάλης Σαπουντζής

ΦΛΑΟΥΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Νίκος Δημόπουλος
Πέτρος Σουσαμόγλου

Κορυφαίοι Β'
Ιωάννης Ανισέγκος
Γεώργιος Κανάτσος
Ίλιε Μακοβέι
Μάλαμα Χατζή

Tutti
Νίκος Κουκίης

ΟΜΠΟΕ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Καλπαξίδης
Βλαντιμίρ Γκάνεβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης

Tutti
Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Χρήστος Γραονίδης
Κοσμάς Παπαδόπουλος

Κορυφαίοι Β'
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Οβίντιου Καπλέσκου

Tutti
Βασίλης Καρατζίδης

ΦΑΓΚΟΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β'
Κωνσταντίνος Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη

Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Εμμανουήλ Ιορδανίδης
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Christian Beemelmans
Κωνσταντίν Ιστράτε

Κορυφαίοι Β'
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό

Tutti
Νίκος Δραγομάνοβιτς

Αν. Καλλιτεχνικός Διευθυντής □
Μίκης Μιχαηλίδης

Μόνιμος Αρχιμουσικός □
Κάρολος Τρικολίδης

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσας

Κορυφαίοι Β'
Νίκος Μπαχαριδής

Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος
Ιωάννης Σισμανίδης

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Φιλήμων Στεφανίδης
Γιώργος Κόκκορας

Κορυφαίοι Β'
Φώτης Δράκος
Γρηγόρης Νέτσας
Αθανάσιος Ντώνες
Λουκάς Παρθένης

Tutti
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ
Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Τηνιακούδης
Πάυλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτριος Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεφ

ΚΡΟΥΣΤΑ
Κορυφαίος Β'
Κωνσταντίνος Χανής

Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΠΙΑΝΟ
Μαριλένα Λιακοπούλου

ΑΡΠΑ
Κατερίνα Κίτσου

*Οι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. - μόνιμοι και έκτακτοι - αναφέρονται με αλφαβητική σειρά

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

■ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

- Μίκης Μιχαηλίδης
✉ michaelides@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

- Φίλιππος Χατζησίμου
☎ 2310 589160
✉ philh@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Βαγγέλης Πασμακόπουλος
Μαρίο Νιμπή
Νίκος Κυριακού
☎ 2310 589163
✉ info@tssso.gr

■ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

- Στεφανία Γιάντση
☎ 2310 589157
- Μανώλης Αδάμος
☎ 2310 589159
✉ economics@tssso.gr

■ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ/
ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

- Λίνα Μυλωνάκη
☎ 2310 589156
✉ press@tssso.gr
✉ library@tssso.gr

■ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΙΣ

- Πηνελόπη Σερδάρη
☎ 2310 589158
✉ artistic-dep@tssso.gr

■ ΤΑΜΙΑΣ

- Έλενα Παράσχου
☎ 2310 236990

FAX Κ.Ο.Θ. 2310 604854

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών, Κολλοκοτρώνη 21,

564 30 Σταυρούπολη, Θεσσαλονίκη

ΤΑΜΕΙΟ Κ.Ο.Θ.

Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών,

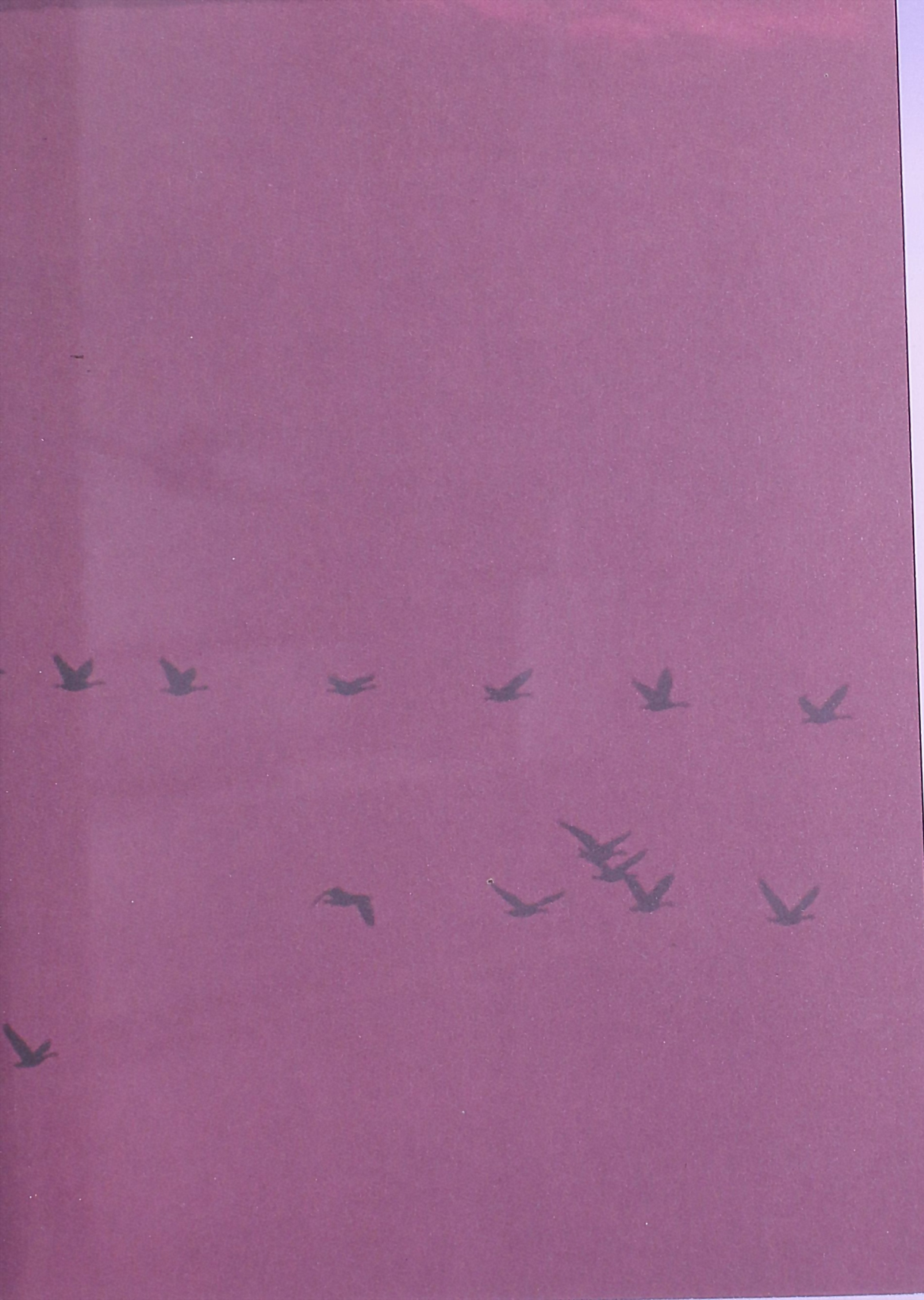
Εθνικής Αμύνης 2, 546 22 Θεσσαλονίκη

www.tssso.gr - ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα - αν χρειαστεί - να τροποποιήσει το πρόγραμμα
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

**" Τα καλύτερα κομμάτια
της μουσικής
είναι αυτά
που δεν αναφέρονται
στις πάρτιες... "**

Gustav Mahler (1860 -1911)

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

με την υποστήριξη

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγγελιοφόρος

FM 100

TV 100

FM 100,5
ΛΟΓΟΥ & ΤΕΧΝΗΣ

Visual
OPTIONS

design by VISUAL OPTIONS®

εκτύπωση:

Κ.Α.Π.Α.Μ.